

Henryk CZUBAŁA

Emil Zegadłowicz – daleki czy bliski?

Działalność Emila Zegadłowicza znów przyciąga uwagę czytelników, literaturoznawców i historyków, a 75. rocznica śmierci poety dała sposobność do rozmowy o jego życiu i twórczości. 25 lutego 2016 r. pod patronatem Wadowickiego Centrum Kultury i redakcji „Wadovianów”, odbyło się spotkanie, które otworzyły wystąpienia – Leszka Zegzdy, wicemarszałka Województwa Małopolskiego, na temat rangi literackiego dziedzictwa Zegadłowicza, oraz dr. Stanisława Dziedzica, dyrektora Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Miasta Krakowa, o związkach twórczości Karola Wojtyły z poezją Emila Zegadłowicza.

Okazją do rozmowy o twórczości Emila Zegadłowicza był zbiór rozpraw naukowych *Emil Zegadłowicz. Daleki i bliski*, pod redakcją Henryka Czubały, Krzysztofa Kłosińskiego, Krystyny Latawiec i Włodzimierza Próchnickiego. Tę bogato ilustrowaną książkę (kilkadziesiąt ilustracji), w której można znaleźć reprodukcje prac artystycznych m. in. Stefana Żechowskiego, Vlastimila Hofmana, Jerzego Hulewicza, Ludwika Misky'ego czy Jędrzeja Wowry, opublikowało Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego w 2015 r. Obok rozpraw, których autorami są znani literaturoznawcy i historycy, profesorowie z patronujących badaniom literaturoznawczym twórczości Zegadłowicza instytucji naukowych takich jak Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego Uniwersytetu Śląskiego i Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, w tomie umieszczono także rozprawy napisane przez literaturoznawców, historyków sztuki i historyków z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Ostrawskiego, Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej i środowiska „Wadovianów”. W książce znalazł się również tekst poświęcony twórczości Stefana Żechowskiego, który napisał jeszcze z początkiem lat 80. ubiegłego wieku Adam Zegadłowicz, twórca gorzeńskiego Muzeum. Tom liczy ponad czterysta stron, zawiera 25 studiów o działalności, prozie, poezji i dramatach Emila Zegadłowicza.

Z licznych wypowiedzi uczestników spotkania, którzy zapełnili salę kameralną Wadowickiego Centrum Kultury, wyłania się nowy i bogaty obraz twórczości Zegadłowicza oraz jego miejsca w kulturze tradycyjnie przypisującej literaturze wysoką rangę. Twórczość gorzeńskiego poety uwalnia się od pospiesznych osądów, zideologizowanych i moralistycznych

opinii współczesnych, kształtujących się w ogniu zaciekłych niekiedy w Dwudziestoleciu polemik wokół jego życia i działalności. Tę tezę potwierdziły interesujące głosy (oraz wcześniejsze, liczne artykuły) uczestników spotkania, profesorów – Wojciecha Ligęzy (UJ), zestawiającego w oryginalny sposób obrazy życia szkoły w twórczości Zegadłowicza i Witolda Gombrowicza; Włodzimierza Próchnickiego (UJ), zwracającego się w swoich badaniach ku historycznym, społeczno-politycznym i biograficznym uwarunkowaniom twórczości autora *Motorów*; Anny Węgrzyniak (ATH w Bielsku Białej), interpretującej wiersze miłosne Zegadłowicza; Krystyny Latawiec (UP w Krakowie), która przedstawiła wyniki swoich nowatorskich badań estetyki i poetyki sentymentalnej w jego twórczości; Katarzyny Wądołny-Tatar (UP w Krakowie), zainteresowanej Janiny Barbary Górkiewiczowej i Zegadłowicza opisami realiów wadowickich; Jacka Rozmusa (UP w Krakowie) zafascynowanego obrazami wojny i antimilitarystycznymi akcentami w jego twórczości. Nie mniej interesujące były wystąpienia Ewy Wegenke, wnuczki poety, reprezentującej Muzeum Emila Zegadłowicza w Gorzeniu Górnym oraz uczestników spotkania.

W ten oto sposób przy licznych udziale reprezentującej różne pokolenia publiczności zwieńczone zostały badania naukowe podjęte w 2012 r. podczas konferencji naukowej „Emil Zegadłowicz. Pisarz i mecenas sztuki” (Gorzeń Górny, 17–18 kwietnia 2012 r.), zorganizowanej przy współpracy Fundacji „Czartak” Muzeum Emila Zegadłowicza, Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego Uniwersytetu Śląskiego i Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie.